

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0417U006051

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-12-2017

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кудла Марія Валеріївна

2. Kudla Mariya Valeriivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 30-11-2017

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика початкової освіти

Місце роботи здобувача: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова,2, Умань, Уманський р-н., Черкаська обл., 20300, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 74.053.01

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова,2, Умань, Уманський р-н., Черкаська обл., 20300, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова,2, Умань, Уманський р-н., Черкаська обл., 20300, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Організаційно-педагогічні засади управління початковою школою в Україні в другій половині XIX – на початку XX століття
2. Organizational and pedagogical principles of primary school management in Ukraine in the second half of the nineteenth – early twentieth centuries.

Реферат:

1. У дисертації висвітлено результати дослідження організаційно-педагогічних засад управління початковою школою в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст. Проаналізовано й систематизовано історіографію з проблеми дослідження на основі чого виокремлено три групи напрацювань: праці імперського періоду, у яких схарактеризовано та узагальнено досвід організації діяльності різних типів початкових шкіл, історію земств та їх роль у розвитку системи початкової освіти, становлення державної системи освіти та державної освітньої політики та ін.; праці дослідників радянського періоду, у яких розглянуто окремі складники проблеми управління початковою школою у контексті боротьби за обов'язкову початкову освіту, ліквідацію неписьменності та ін.; дослідження сучасних науковців, що присвячені різним аспектам розвитку історії,

теорії та практики управління початковою школою в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст. Джерельну базу дисертації становлять опубліковані (законодавчо-нормативні документи та діловодна документація; звітна документація; матеріали загальноросійської і місцевої статистики; періодичні видання другої половини XIX – початку XX ст.; монографічна література та матеріали довідкового характеру; праці вітчизняних педагогів, управлінців, громадських діячів другої половини XIX – початку XX ст.) та неопубліковані (архівні) джерела. Уточнено зміст поняття «управління початковою школою» як процес державного, регіонального, місцевого та інституційного впливу на заклади початкової освіти з метою їх розвитку й підвищення ефективності освітньої, навчально-методичної, кадрової і матеріально-технічної діяльності. Визначено та обґрунтовано періоди розвитку системи управління початковою школою в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст., а саме: перший період – організаційний (1864–1873 рр.) – особливостями якого були: організація ієрархічної взаємодії у структурі управління та розвиток мережі початкових шкіл різних типів; організаційно-управлінський супровід розвитку земських шкіл; долучення представників громад до колегіальних органів управління початковою ланкою освіти (губернські і повітові училищні ради); гласність в управлінні, посилення колегіальності в ухваленні управлінських рішень; проведення педагогічних з'їздів учителів народних шкіл; посилення державного нагляду за діяльністю початкових шкіл шляхом уведення інспекції народних училищ, надання широких повноважень інспекторам та обмеження функцій училищних рад; другий період – реформаційний (1874–1917 рр.) – особливостями якого були: зміна системи управління початковою школою шляхом посилення її залежності від дирекцій народних училищ; централізація управління та посилення адміністративно-управлінського впливу інспекторів народних училищ; політизація управлінської вертикалі шляхом усунення земств і міських громад від реальної участі в управлінні навчально-виховною частиною початкових училищ; забезпечення початкової школи від впливу прогресивних громадських кіл та земських діячів; відновлення старих форм чиновницько-бюрократичного управління початковими школами. Окреслено організаційні передумови становлення системи управління початковою школою в Україні у першій половині XIX ст. Схарактеризовано та проаналізовано нормативно-правові документи досліджуваного періоду: «Положення про початкові народні училища» (1864 р., 1874 р.), «Положення про губернські і повітові земські установи» (1864 р.) та ін., відповідно до яких відбулися зміни в управлінні початковою школою в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст., зокрема: організовано систему підпорядкування у структурі управління; ліквідовано державно-церковну монополію на початкову освіту; долучено представників громадянського суспільства до колегіальних органів управління початковою ланкою освіти; впроваджено гласність в управлінні; проводилися педагогічні з'їзди учителів народних шкіл та ін. Схарактеризовано погляди педагогічної громадськості досліджуваного періоду (Х. Алчевської, П. Грабовського, М. Драгоманова, М. Корфа, М. Пирогова, К. Ушинського та ін.) на проблему управління початковою школою.

2. The dissertation presents the results of the study of organizational and pedagogical principles of primary school management in Ukraine in the second half of the nineteenth – early twentieth centuries. The historiography on the research problem is analyzed and systematized. On the basis of the analysis of historiographic sources on the problem of the primary school management in Ukraine in the second half of the XIX – early twentieth century there are three groups of achievements: works of the imperial period in which the experience of organizing the activities of various types of primary schools analyzed and summarized, the history of county councils and their role in the development of primary education system, the formation of state system of education and state educational policy, etc., the works of Soviet researchers which considered the individual components of the problem of primary school management in the context of struggle for compulsory primary education, the elimination of illiteracy, etc., research of modern scholars devoted to various aspects of history development, theory and practice of primary school management in Ukraine in the second half of the nineteenth – early twentieth centuries. The source of the dissertation are published (legislative and normative documents and business documentation; accounting documentation, materials of all Russian and local statistics; periodicals of the second half of the nineteenth – early twentieth centuries; monographic literature and reference materials; works of domestic teachers, managers, public figures of the second half of the nineteenth – early twentieth centuries)

and unpublished (archival) sources. Specified the content of the concept «primary school management» which is a process of state, regional, local and institutional influence on the primary education institution with a view to its development and improvement of the efficiency of educational, teaching and methodical, personnel, material and technical activities. The periods of development the system of primary school management in Ukraine in the second half of the nineteenth – early twentieth centuries were determined and substantiated, namely: the first period – organizational (1864–1873) – which had the features of: organization of hierarchical interaction in the structure of management and development of the primary school network of different types; organizational and managerial support for the development of county council schools; the inclusion of community representatives in collegial bodies of management of the initial link of education (provincial and district councils); publicity in management, strengthening of collegiality in making of managerial decisions; conducting pedagogical congresses of teachers of public schools; strengthening state supervision of primary school activity by introducing the inspection of public schools, granting broad powers to inspectors and limiting the functions of school councils; the second period is the reformation (1874–1917) which is characterized by: the change of the system of primary school management by increasing its dependence on the directorates of public schools; centralization of management and strengthening of administrative and managerial influence of inspectors of public schools; politicization of the administrative vertical by eliminating the county councils and urban communities from the real participation in the management of the primary schools education; securing primary school from the influence of progressive social circles and county council figures; the restoration of old forms of primary school bureaucratic management. The organizational preconditions of formation the system of primary school management in Ukraine in the first half of the nineteenth century are outlined. The normative–legal documents of the research period were described and analyzed: «The Regulations on Primary Public Schools» (1864, 1874), «Regulations on Provincial and County Council Authorities» (1864), etc., according to which there were changes in the management of primary school in Ukraine in the second half of the nineteenth – early twentieth centuries, in particular: organized a system of subordination in the structure of management; liquidated state-church monopoly on primary education; added civil society representatives to the collegial bodies of primary education management; introduced publicity in management; conducted pedagogical congresses of public school teachers, etc. The views of the pedagogical community of the studied period on the problem of primary school management are described by: Kh. Alchevska, P. Hrabovsky, M. Drahomanov, M. Korf, M. Pirohov, K. Ushinsky, etc.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

